

တၢ်ဒုးအိၣ်ထီၣ်တၢ်ခူသ့ၣ်လၢ်ဖျါၣ်လၢ အဂီၢ်ဆူၣ်

တၢ်ကွၢ်ကဒါက့ၤအကတၢ်တၢ်ဘျီ-
၁၇-၁၁-၂၀၂၁

တၢ်ဒုးအိၣ်ထီၣ်လၢ်ဖျါၣ်ခူသ့ၣ်လၢ်အဂီၢ်ဆူၣ် ခိဖျိတၢ်စူးကါ တၢ်ရဲၣ်ကျဲၤလၢ်ဖျါၣ်ခူသ့ၣ်အဂီၢ်

တၢ်စူးကါဝံၤစူးကါက့ၤလၢ်ဖျါၣ်ခူသ့ၣ်န့ၣ်မ့ၢ်လုၢ်လၢ်လီၤဆီလၢ်အအါတမံၤ လၢနီၢ်ကစၢ်တဂၤ တၢ်ဘိၣ်တၢ်ဘၢ
အဂီၢ်န့ၣ်လီၤ. ပုၤခိးကွၢ်မၤအတၢ်တဂၤ မ့ၢ်မၤန့ၢ်ဘၣ် နလၢ်ဖျါၣ်ခူသ့ၣ်လၢ်စူးကါဝံၤစူးကါက့ၤအီၤ
လၢတၢ်လီၤအါပူၤအါတီၤန့ၣ် အဝဲသ့ၣ် နလၢ်ဆူၣ်န့ၣ်ယဲၤစရိအါဘၣ်သ့ၣ်ဒုးန့ၣ်လီၤ. လၢတၢ်အံၤအယံ
တၢ်အိၣ်ဒီး လၢ်ဖျါၣ်ခူသ့ၣ် လၢအအါဝဲ, လၢအဂီၢ်ဆူၣ်ဝဲ, ဒီးလၢအလီၤဆီဝဲ န့ၣ်မ့ၢ်တၢ်အကါဒိၣ်န့ၣ်လီၤ.

လၢတၢ်ဘျီၣ်ဂ့ၤတီၢ်ဘၣ်အပူၤ [တၢ်ရဲၣ်ကျဲၤလၢ်ဖျါၣ်ခူသ့ၣ်](#) အံၤ ကဲထီၣ်တၢ်မၤစၢၤဖးဒိၣ်လီၤ.
တၢ်ရဲၣ်ကျဲၤလၢ်ဖျါၣ်ခူသ့ၣ် မ့ၢ်ဝဲ တၢ်ပီးလီၤတခါလၢ ဒုးအိၣ်ထီၣ် ဒီး ကတီၤဃာ် နလၢ်ဖျါၣ်ခူသ့ၣ်အဂီၢ်န့ၣ်လီၤ.
အယံ, စူးကါဝဲလၢ်ဖျါၣ်ခူသ့ၣ် သ့အါမၤအါမိၤလၢပုၤယဲၤသန့အါဘၣ်ပူၤဒီး
နတလိၣ်တီၢ်နီၣ်ဃာ်အီၤဘၣ်န့ၣ်လီၤ. တၢ်ရဲၣ်ကျဲၤလၢ်ဖျါၣ်ခူသ့ၣ်-

- ဒုးအိၣ်ထီၣ် လၢ်ဖျါၣ်ခူသ့ၣ်လၢ်အဂီၢ်ဆူၣ် လၢပုၤကညီဆိကမိၣ်တယၢ်အီၤ
သ့တဘၣ်သ့ၣ်တဖၣ်န့ၣ်တက့ၢ်.
- ဟ်ကတီၤဃာ်လၢ်ဖျါၣ်ခူသ့ၣ်အါဖျါၣ် (ဒီးစံးဆၢဘၣ်တၢ်ဘိၣ်တၢ်ဘၢအတၢ်သံကွၢ်တဖၣ်)
လၢအပူၤဖျဲးဒီး တၢ်ဘၣ်ယိၣ်န့ၣ်တက့ၢ်.
- ဒီသဒါဃာ် နလၢ်ဖျါၣ်ခူသ့ၣ်ခဲလၢ်တဖၣ်လၢ [မးစထၢၣ်လၢ်ဖျါၣ်ခူသ့ၣ်](#) ((မ့တမ့ၢ်)
[လၢ်ဖျါၣ်ခူသ့ၣ်ဝီၢ်ကူၣ်](#)) တဖျါၣ်အပူၤ.

KeePassXC မ့ၢ်ဝဲဒုး တၢ်ရဲၣ်ကျဲၤလၢ်ဖျါၣ်ခူသ့ၣ်အဒိတခါလၢ ပုၤကိးဂၤဒဲးသ့ၣ်န့ၣ် ဒီး
တလၢ်ဘူးလၢ်စ့ဘၣ် န့ၣ်လီၤ. တၢ်ပီးတၢ်လီၤတခါအံၤ နဟ်ဃာ်အီၤလၢနီၣ်ဖျါၣ်ထၢၣ်မံၤညါ (မ့တမ့ၢ်)

နသုအီဟ်ဃာ်အီလော န [ဟ်ယဲသနထံး](#) ပူသ့န့ၣ်လီၤ. KeePassXC တဟ်ကီၤဃာ် တၢ်ဆိတလဲလၢနမၤအီၤတဖၣ် ဖဲတၢ်စူးကါအီၤအခါန့ၣ်ဘၣ်. အဃိ, တုၤမ့ၢ် နဖၢန့ၣ်လီၤ တၢ်ခူသ့ၣ်လံာ်ဖျါၣ်တဖၣ်ဝံၤဒီး မ့ၢ်ဟးဂီၤကွံာ်န့ၣ်, နမၤလီၤမၤကွံာ်အီၤတစံၤသးသ့န့ၣ်လီၤ. တၢ်အံၤ နဆိတလဲအီၤသ့လၢ တၢ်ဆိလီၤဟ်လီၤတၢ်အသန့ၣ်ပူသ့န့ၣ်လီၤ.

တၢ်ရဲၣ်ကျဲၤလံာ်ဖျါၣ်ခူသ့ၣ် မ့ၢ်ဝဲပိးလီၤအကြးအဘၣ်လၢနဂီၢ်ကစီဒါ?

[ဒုၣ်ဒါ](#) လၢအဂံၢ်ဆူၣ်ဘါဆူၣ်တခါခါ ဒ်အမ့ၢ် ပဒိၣ်ပပုၢ် မ့ၢ်ကွံာ်ပနီၣ်ဘၣ်န့ၣ်ဒီး ပညိၣ်ဃာ်န့ၣ် ဘၣ်သ့ၣ်သ့ၣ် တၢ်ရဲၣ်ကျဲၤလံာ်ဖျါၣ်ခူသ့ၣ်အံၤ တမ့ၢ်တၢ်ပိးတၢ်လီၤလၢအကြးအဘၣ်ဝဲလၢနဂီၢ်ဘၣ်.

တိၢ်နီၣ်

- တၢ်စူးကါတၢ်ရဲၣ်ကျဲၤလံာ်ဖျါၣ်ခူသ့ၣ်အံၤ ရဲၣ်ကျဲၤဟ်အသးလၢ တၢ်ကဘၣ်ဟးဂီၤထဲတဘျီအဂီၢ်န့ၣ်လီၤ.
- တၢ်ရဲၣ်ကျဲၤလံာ်ဖျါၣ်ခူသ့ၣ်တဖၣ်မ့ၢ် တၢ်ပနီၣ်ရှဲရှဲ ဖိတခါလၢ ပုၤထီဒါတၢ်ဖိတဖၣ်အဂီၢ်န့ၣ်လီၤ.
- တၢ်ဃုသ့ၣ်ညါဟ်ဖျါဝဲလၢ တၢ်ရဲၣ်ကျဲၤလံာ်ဖျါၣ်ခူသ့ၣ်တဖၣ်အိၣ်ဒီးတၢ်လီၤတူၣ်လီၤကံာ်တဖၣ်လီၤ.

နမ့ၢ်ဘၣ်ယိၣ်တၢ်ဘၣ်ဃးဒီးဒိၣ်ကွံာ်ထၢၣ်လၢအပူၤဒိၣ်တၢ်န့ၣ်လီၤမၤဟးဂီၤတၢ်န့ၣ် ကွံာ်ဆိကမိၣ်ဘၣ်တၢ်တမံၤမံၤ လၢ စဲးဖိကဟၣ်ပိညါပတီၢ်ဖုၣ်တက့ၢ်. နဒုးအိၣ်ထီၣ် လံာ်ဖျါၣ်ခူသ့ၣ်လၢအဂံၢ်ဆူၣ်တဖျါၣ် လၢနနီၢ်ကစၢ်ဒုၣ်န့ၣ်သ့န့ၣ်လီၤ. (ကွံာ်ဖဲ “တၢ်ဒုးအိၣ် ထီၣ်လံာ်ဖျါၣ်ခူသ့ၣ်လၢအဂံၢ်ဆူၣ်ခိဖျါ တၢ်စူးကါလွံာ်ဘိကျိ” လၢလၢာ်), ကွဲးလီၤအီၤဒီးဟ်ဃာ်အီၤလၢတၢ်လီၤတတီၤတီၤလၢ အပူၤဖျဲးတၢ်ဘၣ်ယိၣ်အလီၢ် လၢနနီၢ်ကစၢ်ဂီၢ်န့ၣ်တက့ၢ်.

အိၣ်ခိးဒီး,

မ့ၢ်ပကဘၣ်တိၢ်နီၣ်ဃာ်လံာ်ဖျါၣ်ခူသ့ၣ်တဖၣ်လၢပခိၣ်န့ၣ်ပူၤဒီးလ့ၤတက့ၤပတဘၣ်ကွဲးလီၤအီၤဘၣ်တ မ့ၢ်ဒါ? နီၢ်နီၢ်တခါ, တၢ်ကွဲးနီၣ်လီၤအီၤ ဒီးတၢ်ဟ်ဃာ်အီၤလၢတၢ်လီၤတတီၤတီၤ လၢစုထၢၣ်ပူၤန့ၣ် အကကဲဘျးဒိၣ်ဝဲလီၤ. နမ့ၢ်မၤဒ်အံၤန့ၣ်, ဖဲတၢ်ခူသ့ၣ်လံာ်ဖျါၣ်တဖၣ်လၢနကွဲးနီၣ်လီၤအီၤအံၤ မ့ၢ်အလီၤမၤကွံာ်ဒါ (မ့တမ့ၢ်) အဘၣ်တၢ်ဟ့ၣ်ကွံာ်အီၤဒါန့ၣ် အစ့ၤကတၢ်န့ၣ် နကသ့ၣ်ညါဘၣ်လီၤ.

တၢ်ဒုးအိၣ်ထီၣ်လံာ်ဖျါၣ်ခူသ့ၣ်လၢအဂံၢ်ဆူၣ်ခိဖျါတၢ်စူးကါလွံာ်ဘိကျိ

လိာ်ဖျါာ်ခူသ့ၣ် အိာ်တနီၤလၢနကြါးတိာ်နီာ်ဃာ်အီၤ ဒီးကဘာ်မ့ၢ်တၢ်လၢအဂီၢ်ဆူၣ်န့ၣ်လီၤ တၢ်သ့ၣ်တဖၣ်အံၤ ပာ်ဃုာ်ဒီး-

- လိာ်ဖျါာ်ခူသ့ၣ်လၢနတၢ်ပီးတၢ်လီၤအဂီၢ်
- လိာ်ဖျါာ်ခူသ့ၣ်လၢ [တၢ်ကတိၤခူသ့ၣ်](#) အဂီၢ်(ဒ်အမ့ၢ်ပီးလီၤလၢ တၢ်ကမၤနီာ်မၤဃါတၢ်ကတိၤခူသ့ၣ်)
- [မးစထၢာ်လိာ်ဖျါာ်ခူသ့ၣ်](#) (မ့တမ့ၢ်) “[ဝီၢ်ကူၢ်ခူသ့ၣ်](#)” လၢ န [တၢ်ရဲၣ်လီၤကျဲၤလီၤလိာ်ဖျါာ်ခူသ့ၣ်](#) အဂီၢ်
- နလီၤပရၢ အ [လိာ်ဖျါာ်ခူသ့ၣ်](#)

တၢ်ကီၢ်တၢ်ခဲလၢအကဲထီၣ်အသး ဖဲပုၤဃုာ်ထီၣ်လိာ်ဖျါာ်ခူသ့ၣ်လၢအနီၢ်ကစၢ်အဂီၢ်ဒၣ်ဝဲအခါန့ၣ် မ့ၢ်ဝဲဒၣ် [ပုၤသ့ၣ်တဖၣ်အံၤ ဘာ်ဃးဒီး တၢ်ဒးအိာ်ထီၣ်လိာ်ဖျါာ်လီၤဆီလၢပုၤဆိကမိာ်တယာ်အံၤတသ့ဘာ်တဖၣ်န့ၣ် မၤဝဲတသ့ဘာ်](#) န့ၣ်လီၤ ကျဲၤအဂ့ၤကတၢ်တခါလၢ တၢ်ကဃုာ်ထီၣ် [လိာ်ဖျါာ်ခူသ့ၣ်လၢအဂီၢ်ဆူၣ်ဒီး တၢ်တိာ်နီာ်အီၤညီ](#) အကျဲတဘိန့ၣ် မ့ၢ်ဝဲဒၣ် တၢ်စူးကါဝဲ [လွံၢ်ဘျီကျိၢ်](#) ဒီး [ဝီၢ်ဩဲ](#) တစူၢ် ဒ်သိး တၢ်ကဃုာ်ထီၣ်လိာ်ဖျါာ်လီၤဆီလၢအစီၢ်အချုၤကသ့ကညီ အဂီၢ်န့ၣ်လီၤ.

တုၤလိာ်ဖျါာ်တဖၣ်ဟံၣ်ဖိာ်ထီၣ်သးတပူၤဃီဒီး လိာ်ဖျါာ်လၢအဟံၣ်ဖိာ်ထီၣ်သးတဖၣ်အံၤ ကဲထီၣ် ဝီၢ်ဩဲတဖၣ်ဝံၤ ဝီၢ်ဩဲတဖၣ်အံၤကဲထီၣ်န့ၣ် “လိာ်ကူၢ်ခူသ့ၣ်” န့ၣ်လီၤ တၢ်လၢ “လိာ်ကူၢ်ခူသ့ၣ်” တဖျါာ်န့ၣ် မ့ၢ်ဝဲ လိာ်ဖျါာ်ခူသ့ၣ်တကလုာ် လၢအထီဝဲဒီးအါဝဲ ဒီးတၢ်အံၤဂ့ၤလၢနတၢ်ဘိာ်တၢ်ဘၢ အဂီၢ်န့ၣ်လီၤ. လၢတၢ်ကမၤနီာ်မၤဃါတၢ်ကတိၤခူသ့ၣ်အဂီၢ်ဒီး တၢ်ကရဲၣ်လီၤကျဲၤလီၤလိာ်ဖျါာ်ခူသ့ၣ်အဂီၢ် န့ၣ်ပဟ့ၣ်ကူၢ်ဟ့ၣ်ဖးလၢ နကဃုာ်ထီၣ်လိာ်ဖျါာ်အစ့ၤကတၢ်ဃုာ်ဖျါာ်န့ၣ်လီၤ.

ဘာ်မနုၤဃီလၢပဘာ်စူးကါလိာ်ဖျါာ်အစ့ၤကတၢ်ဃုာ်ဖျါာ်လဲာ်? ဘာ်မနုၤဃီလၢပကဘာ်စူးကါလွံၢ်ဘျီကျိၢ် ဖဲပုၤဃုာ်ထီၣ် လိာ်ကူၢ်တဖျါာ်အခါန့ၣ်လဲာ်? လိာ်ဖျါာ်ခူသ့ၣ် မ့ၢ်ထီဒိာ်ထီၣ်ဒီး လီၤဆီအါထီၣ်န့ၣ် ခိာ်ဖျါာ်ထီၣ်မ့ၢ်ဂ့ၤ, ပုၤကညီမ့ၢ်ဂ့ၤ တယာ်ဘာ်အီၤကီၢ်န့ၣ်လီၤ. ဒ်သိးနကသ့ၣ်ညါထီၣ်တၢ်ဂ့ၢ်ဘာ်ဃးဒီး ဘာ်မနုၤဃီလၢနဘာ်အိာ်ဒီး လိာ်ဖျါာ်ခူသ့ၣ်လၢအထီ ဒီး ပုၤတယာ်ဘာ်အီၤကီၢ်တဖျါာ်အဃိလဲာ်န့ၣ် ကွၢ်ဘာ် [တၢ်တဲာ်ပၢ်အဘိာ်ဒိာ်အိာ်](#) ဖဲအံၤတက့ၢ်.

ဘျီထီၣ်ကွၢ် တၢ်ခူသ့ၣ်လိာ်ကူၢ် တဖျါာ်ခိဖျါာ်စူးကါ EFF အ [ဝီၢ်သဲတဖၣ်](#) တက့ၢ်.

နခိာ်ဖျါာ်ထီၣ် (မ့တမ့ၢ်) တၢ်ပီးလီၤအံၤမ့ၢ်အမၤသကိးတၢ်ဒီးတၢ်အဂၢၤ ဒီး တၢ်ကွၢ်ဟ့ၣ်တၢ်အတၢ်ဖိတၢ်လံၤမ့ၢ်အိာ်လၢ နခိာ်ဖျါာ်ထီၣ်အပူၤန့ၣ် တၢ်ကွၢ်ဟ့ၣ်တၢ်ဖိတၢ်လံၤတခါအံၤ ကွၢ်ခူသ့ၣ်ဘာ် နဒိလီၤန [မးစထၢာ်လိာ်ဖျါာ်ခူသ့ၣ်](#) ဒီးဟ့ၣ်ကွၢ်န တၢ်ရဲၣ်ကျဲၤလိာ်ဖျါာ်ခူသ့ၣ် အတၢ်ဂ့ၢ်တၢ်ကျိၤသ့န့ၣ်လီၤ. လၢတၢ်န့ၣ်အဃိ မ့ၢ်ဒီးတၢ်အကါဒိာ်ဒိာ်မးလၢ

နကမၤကဆိကွံနခိၣ်ဖျူထၢၣ်ဒီးတၢ်ပီးလီၤ တဖၣ်မအသ့အအိၣ်ဒီး [ခိၣ်ဖျူထၢၣ်ဃၢ်ဟ့ၣ်ဘျုးတၢ်](#) တဂ့ၤအဂီၢ်ဖဲနစူးကါတၢ်ရဲၣ်ကျဲၤလံာ်ဖျါၣ်ခူသ့ၣ်အခါန့ၣ်လီၤ။

တၢ်ကတိၤတဖျါၣ်လၢအမ့ၢ် “တၢ်ဘိၣ်တၢ်ဘၢအတၢ်သံကွၢ်တဖၣ်”

ဟံၣ်သ့ၣ်ဟံၣ်သးလၢ “တၢ်ဘိၣ်တၢ်ဘၢအတၢ်သံကွၢ်တဖၣ်” လၢဟံၣ်ယဲၤသန့တဖၣ်သ့ဝဲဖဲ အမၤလီၤတံၢ်ဝဲ နတၢ်ဟံၣ်ဖျါၣ်အခါန့ၣ်တက့ၢ်. တၢ်သံကွၢ်အတၢ်စံးဆၢလၢအတီၤအလီၤသ့ၣ်တဖၣ်အံၤအါတက့ၢ် ကဲထီၣ်ကမ့ၢ်တၢ်ဂ့ၢ်တၢ်ကျိၤလၢ [ဒုၣ်ဒါ](#) တဂၤဂၤဃုထံၣ်သ့ၣ်ညါဘၣ်အီၤသ့ညီကဒၣ်ဒီး စူးကါဝဲတၢ်ဂ့ၢ်တၢ်ကျိၤတဖၣ်အံၤဒဲသိးကဃုထံၣ်န့ၢ် န [လံာ်ဖျါၣ်ခူသ့ၣ်](#) ခဲလၢ်အဂီၢ်သ့န့ၣ်လီၤ။

မ့ၢ်တခီ ဟ့ၣ်တၢ်စံးဆၢလၢအတီၤတလိၤတဖၣ်လၢ နသ့ၣ်ညါဒၣ်ထဲနတဂၤဧၤ ဒီးပုၤအဂ့ၢ်အဂၤတသ့ၣ်ညါအီၤဘၣ်န့ၣ်တက့ၢ်. အဒိ [တၢ်ဘိၣ်တၢ်ဘၢအတၢ်သံကွၢ်](#) မ့ၢ်သံကွၢ်-

“နဆၣ်ဖိကီၢ်ဖိအခိၣ်ထံးကတၢ်တဒုအမံၤမ့ၢ်ဒဲလဲၣ်”

နတၢ်စံးဆၢ ကမ့ၢ်ဝဲဒၣ်တၢ်ခူသ့ၣ်လံာ်ဖျါၣ်နီၤစိၤတဖျါၣ်လၢ အဘၣ်တၢ်ထုးထီၣ်အီၤလၢန [တၢ်ရဲၣ်ကျဲၤလံာ်ဖျါၣ်ခူသ့ၣ်](#) အအိၣ်သ့န့ၣ်လီၤ။

ဟံၣ်ဃၢ်တၢ်စံးဆၢလၢအတမ့ၢ်အတီၤဘၣ်တဖၣ်အံၤလၢနတၢ်ရဲၣ်ကျဲၤလံာ်ဖျါၣ်ခူသ့ၣ်အပူၤသ့န့ၣ်လီၤ။

ဆိကမိၣ်ထီၣ်ဟံၣ်ယဲၤသန့တဖၣ်လၢ နစူးကါဘၣ် တၢ်ဘိၣ်တၢ်ဘၢအတၢ်သံကွၢ်တဖၣ်ဒီးကွၢ်ထံဆိတလဲကွၢ်နတၢ်စံး ဆၢတဖၣ်တက့ၢ်. တဘၣ်စူးကါလံာ်ဖျါၣ်ခူသ့ၣ် (မ့တမ့ၢ်) တၢ်ဘိၣ်တၢ်ဘၢတၢ်သံကွၢ်အတၢ်စံးဆၢတဖၣ်အံၤလၢ ဟံၣ်ယဲၤသန့အါဘၣ်အပူၤ (မ့တမ့ၢ်) လၢတၢ်ဖဲးတၢ်မၤအဂ့ၢ်ဂၤတဖၣ်အပူၤန့ၣ်တဂ့ၤ.

တၢ်ဘျးစဲလံာ်ဖျါၣ်ခူသ့ၣ်လၢပီးလီၤအါဖျါၣ်အပူၤ

တၢ်ရဲၣ်ကျဲၤလံာ်ဖျါၣ်ခူသ့ၣ် တဖၣ်အံၤ ဟ့ၣ်ခွဲးဟ့ၣ်ဃၢ်နလၢ နကန့ၣ်လီၤကွၢ်ဘၣ်နလံာ်ဖျါၣ်ခူသ့ၣ်တဖၣ် လၢပီးလီၤအဂၤတဖျါၣ်အအိၣ် ဒီဖျိ တၢ်ဒုးဘျးစဲလံာ်ဖျါၣ်ခူသ့ၣ်အကွၢ်အဂီၢ်ပူၤန့ၣ်လီၤ. တၢ်အံၤအခီပညီမ့ၢ်ဝဲ

ဖဲနဘျးစဲနတၢ်ခူသ့သ့လံာ်ဖျါန့ၣ်ခူသ့သ့အလံာ်တြီၣ်လၢ၊ ပိးလီၤ တဖျါန့ၣ်အပူၤန့ၣ်ဒီး
လံာ်ဖျါန့ၣ်ခူသ့သ့တဖၣ်အံၤကအိၣ်သီထီၣ်ဝဲခဲလၢလၢ၊ နတၢ်ပိးတၢ်လီၤအဂုၤအဂၤခဲလၢတဖၣ်အအိၣ်န့ၣ်လီၤ။

တၢ်ရဲၣ်ကျဲၤလံာ်ဖျါန့ၣ်ခူသ့သ့တခါအံၤ၊ ဟံကတီၤဃာ်နလံာ်ဖျါန့ၣ်ခူသ့သ့တဖၣ်လၢ “ဟံယဲၤလီၤခါၣ်သး”
ပူၤသ့န့ၣ်လီၤ။ အခိပညီန့ၣ် အဘၣ်တၢ်ဟံန့ၣ်ခူသ့သ့အိၤလၢ၊ လီၤယံၤခိတုၤ တၢ်ဘျးစဲတၢ်ဂ့ၢ်တကျိၤမိၢ်ပုၤပူၤ
န့ၣ်လီၤ။ ဖဲနလိၣ်ဘၣ်နတၢ်ခူသ့သ့လံာ်ဖျါန့ၣ်အခါ တၢ်ရဲၣ်ကျဲၤတၢ်သ့ၣ်တဖၣ် အံၤ၊ ကထူးထီၣ်က့ၤဝဲ ဒီး တၢ်
[ဟံဖျါထီၣ်](#) နလံာ်ဖျါန့ၣ်ခူသ့သ့အတၢ်မၤအံၤ၊ ကကဲထီၣ်ဒၣ်အတၢ်လီၤ။

တၢ်ရဲၣ်ကျဲၤလံာ်ဖျါန့ၣ်ခူသ့သ့တဖၣ် လၢစူးကါအနီၢ်ကစၢ်အတၢ်ဘျးစဲတၢ်ဂ့ၢ်တကျိၤမိၢ်ပုၤတဖၣ်
ဒ်သိးကဟံဃာ် (မ့တမ့ၢ်) ကဒုးဘျးစဲဃာ် နလံာ်ဖျါန့ၣ်ခူသ့သ့အဂီၢ်တဖၣ်အံၤ၊ အမၤဘီၣ်ထီၣ်ညီထီၣ်တၢ်
ဘၣ်ဆၣ် အဘၣ်တၢ်န့ၣ်လီၤမၤဟးဂီၢ်အိၤညီန့ၣ်လီၤ။ နလံာ်ဖျါန့ၣ်ခူသ့သ့တဖၣ် မ့ၢ် အိၣ်ဘၣ်လၢ
နခိၣ်ဖျါထၢၣ်ပူၤဒီးဟံယဲၤလီၤခါၣ်သးအပူၤ ခံမံၤခံတီၤလၢန့ၣ် ပုၤန့ၣ်လီၤမၤဟးဂီၢ်တၢ်တဂၤ၊ အလီၤတအိၣ်လၢ၊
ကဘၣ်ဟံးန့ၣ်နခိၣ်ဖျါထၢၣ်ပူၤလၢကကွၢ်ဟ့ၣ်န့ၣ် နလံာ်ဖျါန့ၣ်ခူသ့သ့အဂီၢ်န့ၣ်ဘၣ်။ (အဝဲသ့ၣ်ကဘၣ်တိၣ်န့ၣ်လီၤလၢ၊ န
[တၢ်ရဲၣ်ကျဲၤလံာ်ဖျါန့ၣ်ခူသ့သ့](#) အ [ဝီၢ်ကွၢ်ခူသ့သ့](#) အပူၤန့ၣ်လီၤ။)

တၢ်အံၤတၢ်ဘၣ်ယီၤအလီၤမ့ၢ်အိၣ်န့ၣ်၊ တဘၣ်ဒုးဘျးစဲနလံာ်ဖျါန့ၣ်ခူသ့သ့ဆူဟံယဲၤလီၤခါၣ်သးအပူၤတဂ့ၤ
မ့ၢ်တခိ ဟံဃာ်အိၤလၢနတၢ်ပိးလီၤတဖၣ်အပူၤတက့ၢ်။

ဟံကီၤဃာ် တၢ်မၤန့ၢ်က့ၤ၊ လံာ်ဖျါန့ၣ်ခူသ့သ့တၢ်ဂ့ၢ်တကျိၤမိၢ်ပုၤန့ၣ်တက့ၢ်။ ဘၣ်သ့ၣ်သ့ၣ်နကလိၣ်ဘၣ်အိၤလီၤ။
တၢ်မၤန့ၢ်က့ၤ၊ တၢ်ဂ့ၢ်တကျိၤအတၢ်မၤအံၤ၊ အကဲဘျးဝဲဒီး နသ့အိၤသ့ ဖဲနမၤဟါမၢ်ဘၣ်နလံာ်ဖျါန့ၣ်ခူသ့သ့
အတၢ်ဂ့ၢ်တကျိၤသ့ၣ်တဖၣ်အခါ (မ့တမ့ၢ်) ဖဲနတၢ်ပိးတၢ်လီၤ အဘၣ်တၢ်ဟ့ၣ်ကွၢ်အိၤခါန့ၣ်လီၤ။
တၢ်ရဲၣ်ကျဲၤလံာ်ဖျါန့ၣ်ခူသ့သ့တခါအံၤ၊ အါတက့ၢ်အိၣ်ဒီးကျဲတဘိလၢတၢ်ကမၤန့ၢ်က့ၤ၊
တၢ်ဂ့ၢ်တကျိၤလၢအဟါမၢ်ကွၢ်တဖၣ်အဂီၢ်န့ၣ်လီၤ။ (မ့တမ့ၢ်) နစူးကါဝဲ တၢ်မၤန့ၢ်က့ၤတၢ်ဂ့ၢ်တကျိၤ
အတၢ်ရဲၣ်တၢ်ကျဲၤသ့န့ၣ်လီၤ။

တၢ်အုၣ်သးလၢကျဲအါပတီၢ် ဒီး လံာ်ဖျါန့ၣ်ခူသ့သ့လၢတဘျီအဂီၢ်

လံာ်ဖျါန့ၣ်ခူသ့သ့ လၢအဂီၢ်ဆူၣ်ဒီးအလီၤဆီတဖၣ်အံၤ၊ အမၤကီထီၣ်တၢ်လၢ၊
ပူၤတဂ့ၤဘၣ်တဖၣ်အဂီၢ်လၢကန့ၣ်လီၤကွၢ်နတၢ်ဂ့ၢ်တကျိၤတဖၣ်အဂီၢ်န့ၣ်လီၤ။ ဒ်သိးနကသ့
ဒီသဒါအါထီၣ်နတၢ်ဂ့ၢ်တကျိၤဆူညါအဂီၢ် မၤမူထီၣ် [တၢ်အုၣ်သးခံပတီၢ်](#) အံၤတက့ၢ်။

တၢ်ဖံးတၢ်မၤတနီၤနီၤ ဟ့ၣ်ဝဲဒၣ်အခွဲးလၢ တၢ်ကမၤ တၢ်အုၣ်သးလၢကျဲးခဲပတီၢ် (တၢ်ကိးစ့ၢ်ကိးလၢ 2FA တၢ်အုၣ်သးလၢကျဲးခဲပတီၢ် (မ့တမ့ၢ်) တၢ်ဟံၣ်ဂၢၢ်ဟံၣ်ကျၢၤသးခဲဆီ) လၢလိာ်ဘၣ်ဝဲဒၣ်ပှၢ်ယဲၤစရိကစၢ်တဖၣ် ကတီၣ်ထီၣ်တၢ်ဂ့ၢ်အုၣ်သး ခဲခါ (လိာ်ဖျၢၣ်ခူသ့ၣ် ဒီးတၢ်အုၣ်သးခဲဆီတဆီ) ဒ်သိးကန့ၢ်လီၤဘၣ်ဝဲလၢ အနီၢ်ကစၢ်အတၢ်ဂ့ၢ်တၢ်ကျိၤစရိပူၤအဂီၢ်န့ၣ်လီၤ။

တၢ်အုၣ်သးခဲဆီတဆီ ကမ့ၢ်ဝဲ တၢ်ခူသ့ၣ်နီၣ်ဂံၢ်တဖျၢၣ် (မ့တမ့ၢ်) နီၣ်ဂံၢ်တဖျၢၣ် လၢဘၣ်တၢ်ထုးထီၣ်အိၤလၢတၢ်ရဲၣ်ကျဲၤလီၤပူၤလၢအအိၣ်လၢ လီၤတဲစိအစဲးဖိကဟ့ၣ်ပူၤန့ၣ်လီၤ။

တၢ်အုၣ်သးပတီၢ်ခဲဆီ လၢအအိၣ်လၢလီၤတဲစိပူၤအံၤ တၢ်မၤအံၤသ့လၢကျဲးခဲဘိအံၤတဘိဘိသ့လီၤ-

- နလီၤတဲစိစိစုအံၤ တူၢ်လိာ် ဝဲဒၣ်တၢ်အုၣ်သးအကျိၤအကျဲတခါ လၢဒုးအိၣ်ထီၣ်ဝဲဒၣ် တၢ်ခူသ့ၣ်နီၣ်ဂံၢ်တဖၣ် (ဒ်အမ့ၢ် ကူကၢၣ်တၢ်အုၣ်သး (မ့တမ့ၢ်) ပှၢ်အုၣ်သး) တဖၣ်သ့န့ၣ်လီၤ။ (မ့တမ့ၢ်) နသ့ဝဲဒၣ် တၢ်ပိးတၢ်လီၤလီၤလီၤဆီဆီတဖျၢၣ် (ဒ်အမ့ၢ် YubiKey သ့ဝဲ)- (မ့တမ့ၢ်)
- လီၤတဲစိအတၢ်ရဲၣ်ကျဲၤလီၤတၢ်အံၤ ကဆုၢ်န့ၢ် SMS လိာ်ကွဲးတဘျီလၢ အပၣ်ဃုာ်ဒီးတၢ်ဘၣ်တၢ်ဘၢနီၣ်ဂံၢ်အသီတခါ လၢနကဘၣ်ဒိလီၤအံၤဖဲန့ၣ်လီၤကွၢ် နတၢ်ဂ့ၢ်တၢ်ကျိၤစရိ တဘျီလၢလၢအခါန့ၣ်လီၤ။

နမ့ၢ်အိၣ်ဒီးတၢ်ဃုထၢတခါ ဃုထၢဘၣ် တၢ်အုၣ်သးအါတီၤအတၢ်ရဲၣ်ကျဲၤ (မ့တမ့ၢ်) တၢ်ပိးတၢ်လီၤလီၤဆီတဖျၢၣ် လၢတၢ်ဒီးန့ၢ် ဘၣ် တၢ်ဘၣ်တၢ်ဘၢနီၣ်ဂံၢ်ခီဖျိတၢ်ဆုၢ်လိာ်တၢ်ပရၢ အကျဲ အလီၢ်န့ၣ်တက့ၢ်။ တၢ်အံၤမ့ၢ်တၢ်အညီလၢပှၢ်န့ၣ်လီၤမၤဟးဂီၢ်တၢ်ဖိအဂီၢ်လၢကန့ၢ်လီၤ ဟံးန့ၢ်ဒီးဆုၢ်ကဒါက့ၢ်တၢ်ခူသ့ၣ်နီၣ်ဂံၢ်တဖၣ်န့ၣ် ဆူအနီၢ်ကစၢ်လီၤတဲစိပူၤ ညီဒိၣ်န့ၢ်ဒီး တၢ်ကဘျၢၣ်ဖျိဝဲဒၣ်တၢ်အုၣ်သးအကျိၤကျဲတခါန့ၣ် လီၤ။

တၢ်ဖံးတၢ်မၤတနီၤနီၤ ဒ်အမ့ၢ် Google န့ၣ် ပျဲစ့ၢ်ကိးန့ၢ်လၢကဘျီထီၣ် တဘျီဂီၢ်တၢ်ခူသ့ၣ်လိာ်ဖျၢၣ်တစူၣ်လၢအဘၣ်တၢ်ကိးစ့ၢ်ကိးလၢ တၢ်စူးကါလိာ်ဖျၢၣ်ခူသ့ၣ်တဘျီဂီၢ် န့ၣ်လီၤ။ တၢ်သ့ၣ်တဖၣ်အံၤ တၢ်ဘၣ်စဲးကျဲးထီၣ် (မ့တမ့ၢ်) ကွဲးနီၣ်လီၤလၢလိာ်ပူၤဒီးစိာ်ပၣ်ဃုာ်ဒီးန့ၢ်န့ၣ်လီၤ။ တၢ်ခူသ့ၣ်လိာ်ဖျၢၣ်တဖၣ်အံၤတဖျၢၣ်စုာ်စုာ် မၤတၢ်သ့ထဲတဘျီဂီၢ် အယံ မ့ၢ်ဘၣ်တၢ်ဟ့ၣ်ကွဲးအံၤခီဖျိ တၢ်မံၤချဲဟ့ၣ်တၢ်ဖိ ဖဲန့ၣ်လီၤအံၤအခါန့ၢ်ဒီး တၢ်ဘျၢၣ်တဂၤအံၤစူးကါအံၤဆူညါအဂီၢ်တသ့ နီၣ်တမံၤလၢဘၣ်န့ၣ်လီၤ။

တဘျီဘျီ နကဘၣ်ဟ်ဖျါထီၣ်နတၢ်ခူသ့ၣ်လံာ်ဖျါၣ်

သဲးစးတၢ်သိၣ်တၢ်သီဘၣ်ဃးဒီးတၢ်ဟ်ဖျါထီၣ်တၢ်ခူသ့ၣ်လံာ်ဖျါၣ် အံၤလီၤဆီလီၤသးလၢ
တၢ်လီၤတတီၤဘၣ်တတီၤ န့ၣ်လီၤ လၢတၢ်စံၣ်ညီၣ်တၢ်သ့အလီၤတနီၤအပူၤ,
နသ့ခိၣ်ဆၢတၢ်လၢအဖိးမံဒီးသဲးစးဒ်သိးနကဃ့န့ၣ်က့ၤ နလံာ်ဖျါၣ်ခူသ့ၣ်န့ၣ်လီၤ. လၢတၢ်လီၤအဂ့ၤဂၤ
လီၤကဝီၤပူၤန့ၣ် ဂ့ၢ်ဝီတၢ်သိၣ်တၢ်သီဂ့ၤဂၤတဖၣ် ပျဲပဒိၣ်ပပုၤလၢ ကနဲၣ်လီၤတၢ်လၢတၢ်ကဟ်ဖျါထီၣ်တၢ်ခူသ့ၣ်
- တုၤဒၣ်လဲၣ် ဒုးန့ၣ်လီၤန့ၣ်ဆူဃိၣ်ပူၤ ဒီဖျါလၢအတယာ်ဝဲဒၣ်လၢ နသ့ၣ်ညါဘၣ် တၢ်ခူသ့ၣ်လံာ်ဖျါၣ် (မ့တမ့ၢ်)
[နီၣ်တံၢ်ခံ](#) အဃိသ့ဒၣ်လဲၣ်န့ၣ်လီၤ.

တၢ်မၤပျဲမၤဖုးဒီးမၤဘၣ်ဒိဆါနီၢ်ခိၣ်နီၢ်ကစၢ်အံၤ အဘၣ်တၢ်စူးကါအီၤသ့ဖဲ တၢ်ကမၤဆူၣ်ဘၣ်ပုၤတဂၤဂၤ ဒ်သိး
ကတူၢ်ဃာ်ကွံာ် လံာ်ဖျါၣ်ခူသ့ၣ် အဂီၢ်သ့န့ၣ်လီၤ. (မ့တမ့ၢ်)ဘၣ်ဒီး
နကဃ့ထံၣ်လီၤနသးလၢတၢ်အိၣ်သးတခါအပူၤ ဒ်အမ့ၢ် တၢ်လဲၤတၢ်က့ၤတၢ်လၢထံဆၢကီၢ် ဆၢအလီၤ,
လၢအမ့ၢ်တၢ်လီၤ ဖဲလၢပုၤဘၣ်မူဘၣ်ဒါအိၣ်ဒီးစိကမီၤတဖၣ် မၤစဲၤခဲန့ၣ် (မ့တမ့ၢ်) ဖိၣ်ကွံာ်နတၢ်ပိးတၢ်လီၤတဖၣ်
ဖဲနမ့ၢ်ဂ့ၢ်လီၤလၢ နကဟ့ၣ်ဘၣ်နတၢ်ခူသ့ၣ်လံာ်ဖျါၣ် (မ့တမ့ၢ်) နဂ့ၢ်လီၤလၢ တၢ်ကအိးထီၣ်ကွံာ်နတၢ်ပိးတၢ်လီၤ
အခါန့ၣ်လီၤ.

ပအိၣ်လီၤဆီဒီး တၢ်န့ၣ်ကျဲၤလၢတၢ်ကလဲၤခိၣ်တၢ်ဆူကီၢ်အမဲရကၤကီၢ်ဆၢ တဘျီ လၢဟ့ၣ်ကူၣ်ဟ့ၣ်ဖး
တၢ်ဂ့ၢ်ဘၣ်ဃးဒီး တၢ်ကဘၣ်ကွံာ် ဆၢၣ်မဲာ်ဒီးတၢ်ဃုန့ၣ်လီၤကွံာ်တၢ်ဆူတၢ်ပိးတၢ်လီၤတဖၣ်အပူၤဒ်လဲၣ်အဂ့ၢ်
ဖဲလဲၤတၢ်က့ၤတၢ်အခါ (မ့တမ့ၢ်) ဟးထီၣ်လၢကီၢ် အမဲရကၤကတီၢ်ခါအဂီၢ်န့ၣ်လီၤ.
မ့မ့ၢ်လၢတၢ်အိၣ်သးအဂ့ၤဂၤတဖၣ်အဂီၢ်န့ၣ် နကြးဆိကမိၣ်ဘၣ်ဃးတၢ်လၢ ပုၤတဂၤဂၤ ကမၤ ဆူၣ်ဘၣ်နၤ
(မ့တမ့ၢ်) ပုၤဂၤတဖၣ် လၢကဟ့ၣ်နၤတၢ်ခူသ့ၣ်လံာ်ဖျါၣ်တဖၣ် ဒီးတၢ်မနုၤကဟိၣ်ထွဲထီၣ်သးလဲၣ်န့ၣ်လီၤ.

ဝီဒီယိုတဖန်

ဒုတိယ

န [ဒုတိယ](#) မှတ်တမ်း (မှတ်တမ်း) တစ်ကရကရိတဖန် ဂုဏ်ကျေးဇူးတော် ဒီသီးကမဟေးဂီၤခူသွန် နတ်ဘိဝံသ်ဘာအ တ်ပညိန် တဖန်န့ၣ်လီၤ။ ဒုတိယတဖန် အိပ်ဝဲ အိမ်အိကလုာ်သ့ လာအဒီးသန့ထီၣ်သးလာ တ်အိၣ်သးဖိခိၣ်န့ၣ်လီၤ။ အဒိ၊ ဘၣ်သ့ၣ်သ့ၣ်နကဘၣ်ယိၣ်တၢ်ဘၣ်ဃးဒီး ပှၤမၤကမၣ်သဲစးကွီၣ်မှၣ်တဂၤ ကကွၢ်ဟ့ၣ်ကွၢ်စုးတၢ်လၢ ပှၤယဲၤဖိခိၣ်ဖဲ တ်အိၣ်ကစဲးကစီးတၢ်အလီၢ်တတီၤ (မှတ်တမ်း) နတီၤဒေးသကိးဖိတဖန် န့ၣ်လီၤလၢနပှၤယဲၤစရီပူၤ ခီဖျိတၢ်စူးကါသကိး ခိၣ်ဖျိထၢၣ်စူအပှၤယဲၤဘျးစဲ လၢကွီတဖျါအပူၤ န့ၣ်လီၤ။ အါစုအါဘျီ တၢ်မၤထီၣ်ဒါတၢ်အံၤ မ့ၢ်တၢ်လၢတၢ်ဟံးပနီၣ်အီၤလၢ ကဲထီၣ်သးသ့န့ၣ်လီၤ။

နိဂုံး

လၢ [ပှၤယဲၤခိၣ်ဖျိထၢၣ်ကွၢ်ဂီၤဒိ](#) အပူၤ, [တၢ်ဂ့ၢ်တၢ်ကျိၤ](#) တခါလၢဟ့ၣ်န့ၣ် [တၢ်သ့တၢ်ဘၣ်](#) လၢ နက [ဟံးခူသွန်](#) (မှတ်တမ်း) ဟံးဖျါ တၢ်ကစီၣ်တခါအဂီၢ်န့ၣ်လီၤ။

ဆီတလဲဆူတၢ်ခူသွန်

ကျိၣ်ကျိၣ်ဟံး တၢ်ဂ့ၢ်တၢ်ကျိၤ (မှတ်တမ်း) တၢ်ကစီၣ် ဆူတၢ်ဂံၢ်တၢ်ဒူးသနီၣ် ဒီသီးကလီၤကဲဒ်တၢ်ကတိၤလၢအခိပညိတအိၣ်အသိး ဘၣ်ဆၣ် တၢ်အံၤအဘၣ်တၢ် ဟံးန့ၢ်ဆီတလဲက့ၤအီၤဆူအခိၣ်ထံးခိၣ်ဘိသ့ခီဖျိ ပှၤတဂၤဂၤ (မှတ်တမ်း) ပီးလီတဖျါလၢ ရဲၣ်ကျဲၤဘျီဘၣ်ဝဲဒၣ် [တၢ်ဂ့ၢ်တၢ်ကျိၤ](#) တခါန့ၣ်ဆူ တၢ်ရဲၣ်လီၤဘၣ်က့ၤအ (နိဂုံး တဘိ) န့ၣ်လီၤ။ တၢ်အံၤ ဟံးပနီၣ်ကွီၣ်ဝဲ လၢမ့ၢ်မတၤတဂၤ န့ၣ်လီၤကွၢ်ဘၣ် တၢ်ဂ့ၢ်တၢ်ကျိၤအံၤ (မှတ်တမ်း) တၢ်ကစီၣ်အံၤ သ့ဝဲလဲၣ်န့ၣ်လီၤ။ ခီဖျိလၢတၢ်မှၢ်တအိၣ်ဒီးနိဂုံးတံးခိၣ်လၢအဘၣ်န့ၣ်ဒီး တၢ်ဘျီဘၣ်ဆီတလဲဘၣ်လိာ်က့ၤ [တၢ်ဆီတလဲခူသွန်](#) ဒီးမၤန့ၢ်ဘၣ်က့ၤဂံၢ်ခိၣ်ထံးတၢ်ဂ့ၢ်တၢ်ကျိၤတသ့လၢဘၣ်န့ၣ်လီၤ။ တၢ်ဆီတလဲဆူတၢ်ခူသွန်အံၤ မ့ၢ်စဲးဖိ ကဟံးအကျဲလီၤဆီတဘိ လၢဒူးအိၣ်ထီၣ်လိာ်တြုၣ်လၢအဘၣ်တၢ်ကိးအီၤလၢ [ပှၤယဲၤခိၣ်ဖျိထၢၣ်ကွၢ်ဂီၤဒိ](#) န့ၣ်လီၤ။

ဟံးဖျါထီၣ်

ဘို့ထီၣ် လံာ်ကျါ (မ့တမ့ၣ်) [တၢ်ဂ့ၢ်တၢ်ကျါ](#) လၢကျၢ်ကျါယုာ်သးတကျါ လၢတၢ်န့ၢ်ပၢၢ်အီၤသ့န့ၢ်တက့ၢ်. [တၢ်ဆိတလဲဆူတၢ်ခူသ့ၣ်](#) အတၢ်ပညိၣ်အံၤ မ့ၢ်ဒ်သိးတၢ်ကဘို့ထီၣ်လံာ်ကျါတဖၣ် လၢအဘၣ်တၢ်ဟံၣ်ဖျါထီၣ်က့ၤအီၤသ့ ခိဖျါပုၤတဂၤ (မ့တမ့ၢ်) ပုၤတဖု လၢအဘၣ်တၢ်တိာ်ဟံၣ်အီၤဒ်သိး ကဒီးန့ၢ်တၢ်ကစီၣ်အဂီၢ်န့ၢ်လီၤ.

မးစထၢ်တၢ်ခူသ့ၣ်လံာ်ဖျါၣ်

[တၢ်ခူသ့ၣ်လံာ်ဖျါၣ်](#) တဖျါၣ်လၢအဘၣ်တၢ်စူးကါအီၤလၢ တၢ်ကအိးထီၣ်တၢ်လီၤလၢ တၢ်ဟံၣ်တၢ်ခူသ့ၣ်လံာ်ဖျါၣ်အဂ့ၢ်ဂၤတဖၣ် (မ့တမ့ၢ်) မ့ၢ်ကျဲအဂၤတဖၣ်လၢတၢ်ကအိးထီၣ်ခိၣ်ဖျါထၢၣ်တၢ်ရဲၣ်တၢ်ကျဲတဖၣ် (မ့တမ့ၢ်) တၢ်ဂ့ၢ်တၢ်ကျါတဖၣ်အဂီၢ် န့ၢ်လီၤ. နကြၢးဘို့ထီၣ် [မးစထၢ်တၢ်ခူသ့ၣ်လံာ်ဖျါၣ်](#) လၢအဂံၢ်ဆူၣ်ကတၢၢ်တသ့ဖဲအသ့န့ၢ်လီၤ.

တၢ်ခူသ့ၣ်ဝီၢ်ကူၣ်

[တၢ်ခူသ့ၣ်ဝီၢ်ကူၣ်](#) မ့ၢ်ဝဲဒၣ် [တၢ်ခူသ့ၣ်လံာ်ဖျါၣ်](#) တကလုာ်န့ၢ်လီၤ. ပစူးကါ “တၢ်ခူသ့ၣ်ဝီၢ်ကူၣ်” ဒ်သိးတၢ်ကဟံၣ်ဖျါထီၣ် တၢ်ဆိကမိၣ်လၢအမ့ၢ်ဝဲဒၣ် တၢ်စူးကါတၢ်ခူသ့ၣ်လံာ်ဖျါၣ်တဖျါၣ် လၢအဖုၣ်ကဲၣ်ဆိးအံၤဒီသဒါနၤ တသ့တညီဘၣ်ဒီး မ့မ့ၢ် လၢအထီတဖျါၣ်န့ၢ် ဂ့ၤဒိၣ်ဝဲန့ၢ်လီၤ. ပှၢ်ယဲၤတၢ်ဂီၤဒိ XKCD အိၣ်ဒီးတၢ်တဲဒုးန့ၢ်ပၢၢ်တၢ်ဂ့ၢ်လၢအ ဂ့ၤဒိၣ်မးန့ၢ်လီၤ. <http://xkcd.com/936/>

တၢ်ခူသ့ၣ်လံာ်ဖျါၣ်

တၢ်ခူသ့ၣ်စံးတၢ်န့ၢ် မ့ၢ်တၢ်လၢ အကြၢးတၢ်တိာ်နီၣ်ဖဲးဃာ်အီၤ (မ့တမ့ၢ်) ကဘၣ်တၢ်ကဟံၣ်ကယာ်အီၤဒီးဟံၣ်ခူသ့ၣ်အီၤလၢကျဲတမံၤမံၤအပူၤ, ဒီးတကးဘၣ် မ့ၢ်တၢ်လၢ တြီပတုာ်ကွံာ်တၢ်န့ၢ်လီၤဘၣ်ဆူတၢ်တမံၤမံၤအပူၤ ဒ်သိး ထဲဒၣ်ပုၤတဂၤလၢလၢသ့ၣ်ညါဝဲဒၣ် [တၢ်ခူသ့ၣ်လံာ်ဖျါၣ်](#) န့ၢ်လီၤဝဲဒၣ် ကသ့အဂီၢ်န့ၢ်လီၤ. တၢ်အံၤကမ့ၢ်တၢ်လၢ အတြီပတုာ်ကွံာ်တၢ်န့ၢ်လီၤပှၢ်ယဲၤစရိတဘၣ် လၢပီးလီတဖျါၣ်အပူၤ (မ့တမ့ၢ်) တၢ်အဂ့ၢ်ဂၤတမံၤမံၤအပူၤအဂီၢ်န့ၢ်လီၤ. တၢ်ခူသ့ၣ်လံာ်ဖျါၣ်အဖးထီၣ် လၢအပၣ်ယုာ်ဒီး လံာ်ဖျါၣ်အါဖျါၣ်အံၤ တၢ်ကိးစ့ၢ် ကိးအီၤလၢ “[တၢ်ခူသ့ၣ်ဝီၢ်ကူၣ်](#)” ဒ်သိးတၢ်ကဒုးသ့ၣ်နီၣ်ထီၣ်က့ၤပုၤလၢအမ့ၢ် တၢ်အံၤတမ့ၢ်ထဲ “ဝီၢ်ဩ” တဖျါၣ်ဘၣ်လီၤ. တၢ်လၢ [မးစထၢ်တၢ်ခူသ့ၣ်လံာ်ဖျါၣ်](#) အံၤအမ့ၢ်ဝဲ

အင်္ဂါစိန်ထိမ်းတင်္ဂုသုဉ်လိာ်ဖျါတခါလ၊ တင်္ဂုးကါအီၤဒဲးသိးတင်္ဂုးထီၣ်တင်္ဂုသုဉ်လိာ်ဖျါ အဂုၤဂၤလ၊ [တင်္ဂုးကျဲၤတင်္ဂုသုဉ်လိာ်ဖျါ](#) အပူၤ (မ့တမ့ၢ်) တင်္ဂုသုဉ်လိာ်ဖျါပူၤဖျဲးလိာ်အဲး(ပ) အပူၤန့ၣ်လီၤ။

တင်္ဂုးကျဲၤတင်္ဂုသုဉ်လိာ်ဖျါ

မ့ၢ်ပီးလိတခါလ၊ အဟံၣ်တင်္ဂုသုဉ် ဒီးကတီၤဟံၣ် နတင်္ဂုသုဉ်လိာ်ဖျါ သ့ခိဖျါတင်္ဂုးကါ [မးစထါၣ်တင်္ဂုသုဉ်လိာ်ဖျါ](#) တခါ လၢအမၤမူထီၣ်ဝဲတင်္ဂုးသိး တင်္ဂုးကါဘၣ် တင်္ဂုသုဉ်လိာ်ဖျါအါမံၤအါကလံာ် လၢဟံၣ်ယံၤသန့လီၤဆီတဖၣ်အပူၤဒီး အတၢ်ဖဲးတၢ်မၤတဖၣ်အပူၤ သ့ဝဲ တုၤဒဲၣ်လဲၣ် လၢတဘၣ်တိၢ်နီၣ်ဃာ်အီၤဘၣ်န့ၣ်လီၤ။

ခိၣ်ဖျါထါၣ်ဃာ်ဟ့ၣ်ဘျါတၢ်

[ခိၣ်ဖျါထါၣ်ဃာ်ဟ့ၣ်ဘျါတၢ်](#) န့ၣ်မ့ၢ် [ခိၣ်ဖျါထါၣ်တင်္ဂုးကျဲၤမၤအါမၤသီတၢ်](#) အတၢ်ကိးဖျါတဖျါ : ခိၣ်ဖျါထါၣ်တင်္ဂုးကျဲၤ တဖၣ်လၢ အဘၣ်တၢ်တ့ထီၣ်အီၤလၢ အကထုးထီၣ် တၢ်ဟ့ၣ်တၢ်ဂဲၤလၢနတလိာ်ဘၣ်အီၤတဖၣ်လၢ နစဲးဖိကဟ့ၣ်ပီးလိအပူၤန့ၣ်လီၤ။ ခိၣ်ဖျါထါၣ်အဃာ်တဖၣ် မ့ၢ်ဝဲ ခိၣ်ဖျါထါၣ်ဃာ်ဟ့ၣ်ဘျါတၢ် န့ၣ်လီၤ။ မ့ၢ်စ့ၢ်ကိးခိၣ်ဖျါထါၣ်တင်္ဂုးကျဲၤတဖၣ်လၢ ဟ့ၣ်တင်္ဂုသုဉ်ကွံာ်တင်္ဂုသုဉ်လိာ်ဖျါ, မၤနီၣ်မၤဃါတင်္ဂုသုဉ်န့ၣ်ဂ့ၢ်န့ၣ်ဂျါ (မ့တမ့ၢ်) တြုၣ်သံကွံာ်န [တၢ်ဂ့ၢ်တၢ်ကျါ](#) န့ၣ်လီၤ။

တၢ်ဘၣ်တၢ်ဘၢအတၢ်သံကွံာ်

တၢ်ကမၤလၢထီၣ်ပွဲၤထီၣ်ဘၣ်တင်္ဂုသုဉ်လိာ်ဖျါအဂီၢ်, တၢ်မၤကျါကျဲၤတနီၤနီၤစူးကါဝဲ “တၢ်ဘၣ်တၢ်ဘၢအတၢ်သံကွံာ်” န့ၣ်လီၤ။ တၢ်သံကွံာ်တဖၣ်အံၤ မ့ၢ်တၢ်လၢနသ့ၣ်ညါအတၢ်စံးဆၢထဲတဂၤဧၤန့ၣ်လီၤ။ တၢ်ဂ့ၢ်ကီၤလၢတၢ်ဘၣ်တၢ်ဘၢတၢ်သံ ကွံာ်အဂီၢ်န့ၣ်မ့ၢ်ဝဲ အဝဲသ့ၣ်မ့ၢ်ဝဲဒၣ် တင်္ဂုသုဉ်လိာ်ဖျါအဂၤတဖၣ် လၢတၢ်ဒွဲးတယာ်အီၤသ့ (မ့တမ့ၢ်) တၢ်ထံၣ်သ့ၣ် ညါအတၢ်စံးဆၢသ့ဝဲန့ၣ်လီၤ။ ပဟ့ၣ်ကူၣ်ဟ့ၣ်ဖးနလၢ မ်နကဟံၣ်ဘၣ်တၢ်ဂ့ၢ်တၢ်ကျါတဖၣ်အံၤ ဒ် [တင်္ဂုသုဉ်လိာ်ဖျါ](#) အဂၤ တဖၣ်အသိး - ဒူးအိၣ်ထီၣ်ဝီၢ်ကူၣ်လၢ အိၣ်ဖးထီၣ်, လီၤဆီဝဲ, ဒီး ကဆံကဆွဲဝဲ ဒီးကမ့ၢ်လိာ်ဝီၢ်ကူၣ် လၢအစံးဆၢဘၣ်တၢ်သံကွံာ်တဖၣ် ဒီး မၤနီၣ်ဟံၣ်အီၤလၢတၢ်ပူၤဖျဲးအလီၢ်တတီၤတတီၤကွံာ်။ ဒဲးသိး ဆူညါတဘျီလၢစ့တးသံကွံာ်နလၢနမိၢ်အမံၤခၢၣ်သးမ့ၢ်ဒဲးလဲၣ်န့ၣ်ဒီး နကြၢၤအိၣ်ကတံာ်ကတီၤနသးလၢ နကစံးဆၢဘၣ်အီၤလၢတၢ်တမံၤမံၤ ဒ်အမ့ၢ် “Correct Battery Horse Staple - ဟီၣ်ခိၣ်ကဲသီ သဘ့ဖီ မ့ၢ်မတၤတ့ မတၤဘျီ” န့ၣ်လီၤ။

တၢ်အုၣ်သးခံပတီၢ်

“တၢ်တမံၤမံၤလၢနသ့ၣ်ညါ ဒီးတၢ်တမံၤမံၤလၢအိၣ်ဒီးန့ၢ်” တၢ်န့ၢ်လီၤပှၢ်ယဲၤစရီၤ အကျိၤကျဲၤတဖၣ် လၢလိၣ်ဘၣ်ထဲဒၣ် ပှၢ်ယဲၤစရီၤအမံၤဒီး [တၢ်ခူသ့ၣ်လိာ်ဖျါ](#) ဒီး မ့ၢ်တၢ်အညီၤလၢပှၢ်ဂၤမၤန့ၢ်ဘၣ်ဝဲ ((မ့တမ့ၢ်) တယၢ်ကွၢ်ဝဲ) အတၢ်ဂ့ၢ်တၢ်ကျိၤ န့ၣ်သ့ဝဲန့ၣ်လီၤ. တၢ်ဖိးတၢ်မၤတဖၣ်လၢအဟ့ၣ်ခွဲးဟ့ၣ်ယၢ်ဝဲဒၣ် [တၢ်အုၣ်သးခံပတီၢ်](#) အံၤ လိၣ်ဘၣ်စ့ၢ်ကိးဝဲလၢနကဟ့ၣ်လီၤဆီ တၢ်ဟံၣ်ဂၢ် ဟံၣ်ကျါၤ လၢနမ့ၢ်ပှၢ်တဂၤလၢအစံးဆၢတၢ်န့ၣ်အသိးန့ၣ်လီၤ. တၢ်အုၣ်သးခံဆီတဆီ ကမ့ၢ်ဝဲဒၣ် တၢ်ခူသ့ၣ်နီၣ်ဂံၢ် တဖျါၣ် လၢတၢ်ဆှၢ်န့ၢ်န့ၢ် လၢနလီၤပရၢပှၢ် (မ့တမ့ၢ်) လၢနလိာ်ပရၢပှၢ်, မ့ၢ်နီၣ်ဂံၢ်တဖျါၣ်လၢဘၣ်တၢ်ဘျီထီၣ်အိၤခီဖျါ ခိၣ်ဖျါထၢၣ်တၢ်ရဲၣ်တၢ်ကျဲၤတခါလၢ ပၤဆှၢ်ရဲၣ်ကျဲၤ နလီၤတဲစိစိတဖျါၣ် (မ့တမ့ၢ်) ပီးလီၤအလီၤဆီတဖျါၣ် ဒ်အမ့ၢ် USB တၢ်အုၣ်သး လၢနစိာ်ဘၣ်အိၤ ဒီးနစူးကါဘၣ်အိၤလၢတၢ်ကဟံၣ်ဂၢ်ဟံၣ်ကျါၤလၢနမ့ၢ်မတၤလဲၣ်ကသ့အဂီၢ်န့ၣ်လီၤ. ခိပနီၣ်တဖၣ် ဒ်အမ့ၢ် စ့တၢးတဖၣ် ဒီး ပှၢ်ယဲၤခိပနီၣ်ဖးဒိၣ်တဖၣ် ဒ်အမ့ၢ် Google, PayPal ဒီး Twitter တဖၣ်အံၤ ဟ့ၣ်ဝဲဒၣ်အခွဲးလၢ တၢ်ကအိၣ်ဒီး တၢ်အုၣ်သးခံပတီၢ် န့ၣ်လီၤ.